

ICHKI ISHLAR BO‘LIMLARI (IIB) TOMONIDAN AYOLLARGA NISBATAN HIMOYA ORDERINI RASMIYLASHTIRISH TARTIBI

Asatov Behzod Abdumo‘min o‘g‘li
Sirdaryo viloyat Guliston tumani IIB xodimi

Annotatsiya: Mazkur maqolada O‘zbekistonda xotin-qizlarni tazyiq va zo‘ravonlikdan himoya qilishning muhim vositasi bo‘lgan himoya orderini rasmiylashtirish tartibi ko‘rib chiqiladi. Himoya orderining maqsadi, uni kimlar olishi mumkinligi, murojaat qilish tartibi, rasmiylashtirish jarayoni, orderda ko‘rsatiladigan cheklovlar, amal qilish muddati, bekor qilish tartibi va boshqa muhim jihatlar batafsil yoritiladi. Shuningdek, jabrlanuvchining huquqlari, zo‘ravonlik sodir etgan shaxsning majburiyatlari va qo‘shimcha muhim jihatlar haqida ma‘lumot beriladi.

Kalit so‘zlar: Himoya orderi, Xotin-qizlar, Tazyiq, Zo‘ravonlik, Ichki ishlar bo‘limlari (IIB), Oilaviy zo‘ravonlik, Huquqlar, Majburiyatlar, Cheklovlar, Rasmiylashtirish tartibi.

Jamiyat taraqqiyotida xotin-qizlarning o‘rni beqiyos. Ularning huquqlarini himoya qilish, ularni tazyiq va zo‘ravonlikdan asrash davlatimizning muhim vazifalaridan biri hisoblanadi. Bu borada O‘zbekistonda qator qonunlar va meyoriy hujjatlar qabul qilingan bo‘lib, ularning ijrosini ta‘minlashga alohida e‘tibor qaratilmoqda.

Mazkur maqolada xotin-qizlarni tazyiq va zo‘ravonlikdan himoya qilishning muhim vositasi bo‘lgan himoya orderini rasmiylashtirish tartibi, uning maqsadi, turlari, cheklovlari, jabrlanuvchi va zo‘ravonlik sodir etgan shaxsning huquq va majburiyatlari, shuningdek, himoya orderining ahamiyati va ijrosi kabi masalalar batafsil ko‘rib chiqiladi.

Maqoladan ko‘zlangan asosiy maqsad - har bir ayolning o‘z huquqlarini bilishi va zo‘ravonlikka duch kelganda o‘z vaqtida himoya orderini olish uchun murojaat qilishiga ko‘maklashishdir. Shuningdek, jamiyatda zo‘ravonlikka nisbatan murosasizlik muhitini shakllantirish, jabrlanuvchilarni qo‘llab-quvvatlash va bu borada tegishli tashkilotlarning rolini oshirishga qaratilgan.

Himoya orderi - tazyiq va zo‘ravonlikdan jabrlangan ayollarning xavfsizligini ta‘minlashga qaratilgan hujjat. Ushbu order IIB tomonidan beriladi va zo‘ravonlik sodir etgan shaxsga nisbatan ma‘lum cheklovlar qo‘yadi.

Himoya orderini kimlar olishi mumkin?

Himoya orderini quyidagi ayollar olishi mumkin:

- * Oilaviy zo‘ravonlik qurbonlari;
- * Jismoniy, ruhiy yoki iqtisodiy zo‘ravonlikka uchraganlar;
- * Tazyiq va ta‘qibga uchraganlar.

Himoya orderini olish uchun qayerga murojaat qilish kerak?

Himoya orderini olish uchun yashash joyingizdagi IIBga murojaat qilish kerak. Murojaat shaxsan yoki telefon orqali bo‘lishi mumkin.

Murojaatda nimalar ko‘rsatilishi kerak?

Murojaatda quyidagilar ko‘rsatilishi kerak:

- * Jabrlanuvchining shaxsiy ma’lumotlari (FIO, yashash manzili, telefon raqami);
- * Zo‘ravonlik sodir etgan shaxsning shaxsiy ma’lumotlari (agar ma’lum bo‘lsa);
- * Zo‘ravonlik holatining tafsilotlari (qachon, qayerda, qanday zo‘ravonlik sodir etilgan);
- * Zo‘ravonlik oqibatlari (jismoniy jarohatlar, ruhiy holat).

Himoya orderi qanday rasmiylashtiriladi?

Murojaat qabul qilingandan so‘ng, IIB xodimi zo‘ravonlik holatini o‘rganadi va zarur bo‘lsa, jabrlanuvchi va zo‘ravonlik sodir etgan shaxs bilan suhbat o‘tkazadi. O‘rganish natijalariga ko‘ra, himoya orderi rasmiylashtiriladi yoki rad etiladi.

Himoya orderida nimalar ko‘rsatiladi?

Himoya orderida quyidagilar ko‘rsatiladi:

- * Zo‘ravonlik sodir etgan shaxsga qo‘yilgan cheklovlar (jabrlanuvchiga yaqinlashish taqiqlanadi, telefon orqali yoki boshqa usullar bilan aloqa qilish taqiqlanadi va boshqalar);
- * Himoya orderining amal qilish muddati;
- * Himoya orderi talablarini buzganlik uchun javobgarlik.

Himoya orderining amal qilish muddati qancha?

Himoya orderi 30 kungacha bo‘lgan muddatga beriladi. Zarur hollarda, bu muddat uzaytirilishi mumkin.

Himoya orderini kimlar bekor qilishi mumkin?

Himoya orderini IIB yoki sud bekor qilishi mumkin.

Qo‘shimcha ma’lumotlar:

- * Himoya orderini rasmiylashtirish uchun hech qanday to‘lov talab etilmaydi.
- * Jabrlanuvchi himoya orderi bilan birgalikda psixologik va huquqiy yordam olish huquqiga ega.
- * Agar zo‘ravonlik jinoyat alomatlariga ega bo‘lsa, IIB jinoiy ish qo‘zg‘atishi mumkin.

Himoya orderining turlari:

- * Favqulodda himoya orderi: Zo‘ravonlik xavfi yuqori bo‘lganda, zudlik bilan beriladi.
- * Odatiy himoya orderi: Zo‘ravonlik holati aniqlangandan so‘ng, belgilangan tartibda beriladi.

Himoya orderida ko‘rsatilishi mumkin bo‘lgan cheklovlar:

- * Zo‘ravonlik sodir etgan shaxsning jabrlanuvchiga yaqinlashishini taqiqlash.
- * Zo‘ravonlik sodir etgan shaxsning jabrlanuvchi bilan telefon, internet yoki boshqa usullar orqali aloqa qilishini taqiqlash.
- * Zo‘ravonlik sodir etilgan joydan zo‘ravonlik sodir etgan shaxsning chiqib ketishini talab qilish.
- * Zo‘ravonlik sodir etgan shaxsni jabrlanuvchiga moddiy va ma’naviy zararni qoplashga majburlash.

Jabrlanuvchining huquqlari:

- * Himoya orderini olish uchun IIBga murojaat qilish.

- * Himoya orderi talablarini buzganlik uchun zo‘ravonlik sodir etgan shaxsni javobgarlikka tortish.

- * Psixologik, huquqiy va boshqa yordam olish.

- * Himoya orderi berilishini rad etilgan taqdirda, sudga shikoyat qilish.

Zo‘ravonlik sodir etgan shaxsning majburiyatlari:

- * Himoya orderi talablariga rioya qilish.

- * Jabrlanuvchiga nisbatan zo‘ravonlik sodir etmaslik.

- * Himoya orderi talablarini buzganlik uchun javobgarlikka tortilish.

Qo‘shimcha muhim jihatlar:

- * Himoya orderi - bu zo‘ravonlikka qarshi kurashning muhim vositasidir.

- * Zo‘ravonlikka duch kelgan har bir ayol o‘z huquqlarini bilishi va himoya orderini olish uchun murojaat qilishi kerak.

- * Himoya orderi zo‘ravonlikning oldini olish va jabrlanuvchining xavfsizligini ta‘minlashga yordam beradi.

- * Himoya orderi berish jarayoni "Xotin-qizlarni tazyiq va zo‘ravonlikdan himoya qilish to‘g‘risida"gi qonun bilan tartibga solinadi.

Xulosa qilib aytganda, himoya orderi - bu O‘zbekistonda xotin-qizlarni tazyiq va zo‘ravonlikdan himoya qilishning muhim huquqiy mexanizmidir. U zo‘ravonlik qurbonlariga xavfsizlik hissini beradi, ularni zo‘ravonlikdan himoya qiladi va huquqiy himoya olish uchun asos bo‘lib xizmat qiladi.

Himoya orderini olish uchun jabrlanuvchi yashash joyidagi IIBga murojaat qilishi kerak. Murojaatda zo‘ravonlik holati haqida aniq va batafsil ma‘lumot berilishi lozim. Himoya orderi berilgandan so‘ng, zo‘ravonlik sodir etgan shaxsga nisbatan aniq cheklovlar o‘rnatiladi va ularning ijrosi IIB xodimlari tomonidan nazorat qilinadi.

Har bir ayol o‘z huquqlarini bilishi va zo‘ravonlikka duch kelganda himoya orderini olish uchun murojaat qilishi kerak. Jamiyatda zo‘ravonlikka nisbatan tolerantlikni yo‘qotish va jabrlanuvchilarni qo‘llab-quvvatlash muhim ahamiyatga ega.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI:

1. "Xotin-qizlarni tazyiq va zo‘ravonlikdan himoya qilish to‘g‘risida"gi O‘zbekiston Respublikasi Qonuni.

2. Vazirlar Mahkamasining 2020 yil 4 yanvardagi 3-son qarori bilan tasdiqlangan "Tazyiq va zo‘ravonlikdan jabrlangan xotin-qizlarga himoya orderini berish, ijrosini ta‘minlash va monitoring olib borish to‘g‘risida"gi Nizom.

3. O‘zbekiston Respublikasining "Ma‘muriy javobgarlik to‘g‘risida"gi kodeksi.

4. my.gov.uz saytidagi "Tazyiq va zo‘ravonlikdan jabrlangan xotin-qizlarga himoya orderini berish" xizmati.

5. lex.uz saytidagi "Xotin-qizlarni tazyiq va zo‘ravonlikdan himoya qilish to‘g‘risida"gi qonun.
6. muzrabot.uz saytidagi "Xotin-qizlarni tazyiq va zo‘ravonlikdan qanday himoya qilish mumkin" maqolasi.
7. insonhuquqlari.uz saytidagi ""Xotin-qizlarni tazyiq va zo‘ravonlikdan himoya qilish to‘g‘risida”gi qonun loyihasi muhokamalardan o‘tdi" maqolasi.